

Таким чином, зниження виробництва промислової продукції несе за собою негативні наслідки, а саме послаблення національної економіки та може призвести до послаблення конкурентних позицій України на світовому ринку. Як видно на рисунку, саме в період 2014-2015 рр. спостерігається значний спад індексу промислової продукції України, а саме на 6% у 2014 р. та на 8% у 2015 р. порівняно з 2013 р. Основним причинами такого зниження є ситуація на сході України. Окрім того, за рахунок розширення зв'язків з європейськими партнерами, розвиток промисловості в Україні значно покращився, завдяки активізації торговельних відносин з ЄС, який став для України основним торговим партнером і ключовим іноземним інвестором.

Список використаних джерел:

1. Зубенко В.О. Зміна парадигми забезпечення конкурентоспроможності промислових підприємств України. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2012. №40. С.160-162.
2. Державна служба статистики. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2020/pr/ipp/ipp_vd_2013_2019.xlsx

Дирда Н. С.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ОСОБЛИВОСТІ ЕКОЛОГО-ОРІЄНТОВАНОЇ СТРАТЕГІЇ
РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ**

Формування екологічної способу господарювання, спрямованого на вирішення природоохоронних та ресурсозберігаючих проблем, обумовлює необхідність більш глибокого дослідження методологічних і методичних основ, підходів, засобів, прийомів формування та оцінки екологічної стратегії і екологічної політики промислового підприємства, які на сьогоднішній день розглядаються лише як складові інших функціональних стратегій.

Для підприємств необхідно обґрунтувати низку переваг, пов'язаних із впровадженням заходів з поліпшення екологічної відповідальності. Такими перевагами можуть бути зниження витрат, обумовлених зменшенням захворюваності і смертності персоналу, втрат обладнання внаслідок поліпшення екологічної обстановки і зниження рівнів ризиків виробничих аварій, а також зі зниженням штрафів або виплат за викиди забруднюючих речовин, із заохоченнями за наднормативне зниження навантаження на природне середу

Пасивний підхід передбачає обмежений вплив на довкілля в рамках існуючих обсягів забруднення, в той час як ініціативна політика спрямована на інтеграцію превентивного підходу в рамках більш загальних стратегій. Якщо масштаб стратегій екологічного управління призведе до більш прийнятних сценаріїв соціально-економічного розвитку, необхідно буде врахувати різні фактори при формулюванні

політики, в розробці та введенні стандартів і правил, а також в колективних угодах і планах не тільки на рівні компанії або підприємства, а й на державному і міжнародному рівні. В умовах значної різниці економічних і соціальних передумов в усьому світі можливості досягнення успіху також будуть залежати від політичних, економічних і соціальних умов. Варто підкреслити, що і ініціативний (превентивний), і пасивний (компенсаційний) підходи до екологічної політики промислових підприємств в останні роки тяжіють до практичних заходів впливу на довкілля, як, наприклад, розробка інструментів і методів екологічного управління, які можна застосувати до всіх форм економічної діяльності людини і до процесу прийняття рішень. Перехідний підхід до господарювання поєднує в собі риси пасивного та ініціативного типів, передбачає поступовий перехід до сталого розвитку і характерний для більшості сучасних великих вітчизняних промислових підприємств, які є частинами міжнародних холдингових структур. Це пояснюється впливом міжнародних екологічних вимог, які знаходять своє відображення в загальній екологічній стратегії холдингу, який проектується на всі підприємства-учасники. Саме ці підприємства мають найвищий потенціал в процесі переходу до екологічно ініціативної стратегії розвитку.

Для забезпечення здійснення адекватних, своєчасних і спільних стратегій реагування підприємства на суспільний запит щодо сталого розвитку, необхідно передбачати потенційні екологічні наслідки будь-якої діяльності, процесу або продукту на ранніх етапах планування. Мета полягає в створенні такого виробництва та інших економічних секторів, які б були прийнятні з економічної, соціальної та екологічної точки зору. Безумовно, в більшості випадків все ще буде необхідність в перехідному періоді, який потребуватиме здійснення контролю над забрудненням і проведення оздоровчих заходів. А тому, екологічне управління необхідно розглядати як складний процес запобігання і контролю, спрямований на приведення стратегій компаній у відповідність до екологічних вимог [1].

Таким чином, пропонуємо визначити екологічно ініціативну стратегію розвитку промислового підприємства як сукупність взаємопов'язаних та взаємозалежних елементів – суб'єктів, діяльності, засобів цілеспрямованого впливу на довкілля шляхом реалізації механізмів екологічного управління з метою стратегічного екологічного розвитку в умовах збереження і відновлення навколишнього природного середовища, гармонізації взаємовідносин суспільства та природи, забезпечення екологічної безпеки і захисту здоров'я людини в контексті реалізації екологічних ініціатив. Власне екологічна ініціатива у нашому розумінні – це набір природоохоронних заходів, направлених на зниження еколого-економічних ризиків в контексті реалізації стратегії економічного, соціального та екологічного розвитку територій, а також дії державних і приватних інвесторів і заходи владних структур щодо зниження негативних наслідків від нераціональної участі в господарській діяльності. Система

екологічних ініціатив визначає орієнтири еколого-економічної політики держави, регіонів та підприємств і базується на погодженому використанні процедур статистичного оцінювання економічного збитку довкілля, моделей управління господарської діяльності і методичних прийомів вибудовування системи екологічних ініціатив, що дозволить сформулювати концептуальний базис ситуаційного підходу до управління еколого-економічними ризиками.

На даний момент традиційні інструменти економічного аналізу не дозволяють достовірно визначати з їх допомогою, наскільки ефективно впроваджуються екологічні стратегії і як економічна політика впливає на стан навколишнього середовища. Екологічні цілі та завдання повинні бути вимірювані і відповідати екологічній політиці, вимогам законодавства і стратегії послідовного поліпшення екологічного впливу діяльності підприємства [2]. Екологічна програма повинна бути структурована по екологічним цілям і завданням, і включати перелік заходів; очікувані результати та контрольні показники; необхідні ресурси для її запровадження та їх оцінку.

Список використаних джерел:

1. Смоленніков Д. О. Розроблення механізму партнерства влади, бізнесу та громади для реалізації еколого-орієнтованих проектів / Д. О. Смоленніков, А. В. Бондар // Вісник СумДУ. Серія «Економіка». – 2016. – № 4. – С. 21–27.
2. Сіпайло Л. Г. Оцінка впливу інновацій на рівень екологізації промислового виробництва регіону / Т. В. Кузнецова, Л. Г. Сіпайло // Сборник научных трудов SWorld. – Т. 38. Вып. 4. – Иваново : Маркова АД, 2013. – С. 78–83.

Єгорова О. Р.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ
СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ
НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ**

Сучасна економічна ситуація в Україні характеризується погіршенням економічного середовища для більшості промислових підприємств. Водночас, темпи зміни середовища економічних суб'єктів, настільки швидкі, що стратегічне планування є єдиним способом прогнозування та забезпечення розвитку.

Якщо будь-яке підприємство є відкритою системою, і основні джерела його успіху знаходяться в його зовнішньому оточенні, то в умовах напружених конкурентних боїв стратегічна спрямованість діяльності є одним з головних факторів його процвітання. А стратегічне планування дозволяє йому адекватно реагувати на невизначеність та такі фактори ризику, як особливість зовнішнього середовища.